

Sygn. akt IV U 504/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 września 2015r.

Sąd Rejonowy w Rzeszowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSR Jolanta Olszowy-Rozmus</i>
Protokolant:	<i>Renata Pieczonka</i>

po rozpoznaniu w dniu **9 września 2015r. w Rzeszowie**

sprawy z wniosku **J. K.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.**

przy udziale (...) **Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa w R.**

o jednorazowe odszkodowanie

na skutek odwołania **J. K.**

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.**

z dnia 4 września 2014 r. znak (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. z dnia 4 września 2014 r. znak (...) w ten sposób, że przyznaje wnioskodawczyni J. K. jednorazowe odszkodowanie z tytułu choroby zawodowej określonej jako kontaktowe zapalenie skóry z podrażnieniem w wysokości odpowiadającej 10 % długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na rzecz wnioskodawczyni J. K. kwotę 60 zł (sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IV U 504/14

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 9 września 2015r.

Decyzją z dnia 4 września 2014r Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawczyni J. K. prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu choroby zawodowej.

W uzasadnieniu wskazano, iż zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 30.10.2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (tekst jednolity Dz. U. z 2009r., nr 167, poz. 1322) jednorazowe odszkodowanie przysługuje ubezpieczonemu, który doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu wskutek

wypadku przy pracy lub choroby zawodowej. Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 29.08. 2014r. nie ustaliła u wnioskodawczyni uszczerbku na zdrowiu spowodowanego skutkami choroby zawodowej stwierdzonej decyzją nr (...), znak (...) z dnia 19.05.2014r., stąd odmówiono jej prawa do jednorazowego odszkodowania.

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła wnioskodawczyni J. K. wnosząc o jej zmianę i przyznanie prawa do jednorazowego odszkodowania w wysokości ustalonej w toku postępowania sądowego. W uzasadnieniu odwołania zarzucono, iż decyzja jest niezgodna ze stanem faktycznym sprawy. Podano, iż u wnioskodawczyni rozpoznano choroby zawodowe: alergiczne kontaktowe zapalenie skóry oraz kontaktowe zapalenie skóry z podrażnieniem. W wyniku choroby u wnioskodawczyni dominują liczne drobne pęcherzyki piekące, nadżerki, zmiany rumieniowozłuszczające zlokalizowane początkowo na skórze obu dłoni, w późniejszym okresie na innych częściach ciała, w tym twarzy. Dodatkowo doszły wykwity rumieniowato – nadżerkowe i pojedyncze krosty, wypełnione treścią ropną. Zdaniem wnioskodawczyni przyjęcie o % uszczerbku na zdrowiu, jaki odniosła z tytułu chorób zawodowych jawi się jako nieporozumienie.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie. Wskazał, iż Lekarz Orzecznik orzeczeniem z dnia 4.08.2014r. stwierdził u wnioskodawczyni 10% uszczerbku na zdrowiu spowodowanego skutkami choroby zawodowej stwierdzonej decyzją nr (...), jednakże na skutek sprzeciwu ubezpieczonej sprawa była rozpatrywana przez Komisję Lekarską ZUS, która nie stwierdziła żadnego uszczerbku na zdrowiu.

Na rozprawie w dniu 9 września 2015r. pełnomocnik wnioskodawczyni precyzując odwołanie wniósł o przyznanie jednorazowego odszkodowania z tytułu choroby zawodowej przy przyjęciu 10 % uszczerbku na zdrowiu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni J. K. w okresie od 15 marca 1999r. do 31 października 2012r. pracowała w Firmie (...) J. J. w R., a następnie została przejęta w trybie art. 23¹ kp przez (...) sp. z o.o. w R., która z kolei została przekształcona w (...) sp. z o.o. spółka komandytowa. Pracowała na stanowisku kasjer – sprzedawca oraz starszy kasjer – sprzedawca, zaś do jej obowiązków należała obsługa klientów na stoisku sprzedaży kwiatów ciętych i doniczkowych. Pracując na powyższym stanowisku stosowała nablyszczacze do kwiatów w areozolu. Były tam też sprzedawane środki chemiczne do pielęgnacji roślin, przy czym pracownica nie miała bezpośredniego kontaktu z tymi środkami.

Decyzją z dnia 19 maja 2014r. nr (...), znak (...) Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny stwierdził u wnioskodawczyni J. K. chorobę zawodową – chorobę skóry w postaci kontaktowego zapalenia skóry z podrażnieniem (wymieniona w poz. 18 pkt 2 wykazu chorób zawodowych określonych w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009r. w sprawie chorób zawodowych - Dz. U. z 2013r, poz. 1367).

Kolejną decyzją z dnia 19 maja 2014r. nr (...), znak (...) Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny stwierdził u wnioskodawczyni J. K. chorobę zawodową – chorobę skóry w postaci alergicznego kontaktowego zapalenia skóry z podrażnieniem (wymieniona w poz. 18 pkt 1 wykazu chorób zawodowych określonych w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009r. w sprawie chorób zawodowych - Dz. U. z 2013r, poz. 1367).

W dniu 18 czerwca 2014r. wnioskodawczyni złożyła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniosek o wypłatę jednorazowego odszkodowania w związku z chorobami zawodowymi.

Orzeczeniem z dnia 4 sierpnia 2014r. Lekarz Orzecznik ZUS stwierdził u wnioskodawczyni istnienie stałego uszczerbku na zdrowiu spowodowanego skutkami choroby zawodowej stwierdzonej decyzją nr (...) z dnia 19.05.2014r. - w wysokości 10 % według pozycji nr 192 Tabeli. Orzeczeniem z tej samej daty Lekarz Orzecznik ZUS nie stwierdził natomiast u J. K. uszczerbku na zdrowiu spowodowanego skutkami choroby zawodowej stwierdzonej decyzją nr (...).

W związku ze zgłoszeniem sprzeciwu przez wnioskodawczynię od powyższych orzeczeń sprawa została skierowana do Komisji Lekarskiej, która orzeczeniem z dnia 28 sierpnia 2014r. nie stwierdziła u wnioskodawczyni żadnego

uszczerbku na zdrowiu spowodowanego skutkami obydwu chorób zawodowych. Na uzasadnienie swojego stanowiska podała, iż nie stwierdzono obecnie zmian skórnych, które powodowałyby u wnioskodawczynie uszczerbek na zdrowiu.

W oparciu o orzeczenie Komisji Lekarskiej z dnia 28 sierpnia 2014r. wydano decyzję stanowiącą przedmiot zaskarżenia w niniejszej sprawie.

Powołana w sprawie biegła z zakresu dermatologii stwierdziła, iż u wnioskodawczynie w 2011r. w trakcie hospitalizacji wykonano diagnostykę alergologiczną i stwierdzono dodatnie testy naskórkowe z takimi związkami jak seskwiterpeny laktonowe i tiuramy. Seskwiterpeny laktonowe znajdują się w wielu roślinach z grupy Compositae (chryzantemy, stokrotki, nagietki itp.) natomiast tiuramy znajdują się w środkach ochrony roślin. W badaniu fizykalnym przeprowadzonym u wnioskodawczynie w dniu 2 marca 2015r. nie stwierdzono objawów świeżego wyprysku, nie było pęcherzyków, nadżerek, pęknięć skóry. Na obu dłoniach stwierdzono natomiast suchość skóry, bez rumienia. W opinii uzupełniającej biegła wyjaśniła, iż choroba zawodowa – alergiczny wyprysk kontaktowy pojawia się dopiero po kontakcie z określonymi alergenami i te zmiany chorobowe ustępują w przypadku braku kontaktu z alergenami. Natomiast choroba – wyprysk kontaktowy z podrażnienia (niealergiczny) wywoływany jest środkami drażniącymi uszkadzającymi barierę ochronną skóry. W ostatnim okresie u odwołującej się pojawiły się zmiany po podrażnieniu po detergentach, wodzie, które są typowymi objawami wyprysku z podrażnienia. Nie wymagają one intensywnego leczenia ale stosowania odpowiedniej pielęgnacji. Zmiany określane jako rumieniowe – złuszczone podostre lichenifikacji, świadczą o ustępowaniu zmian wypryskowych. Brak obecnie u wnioskodawczynie zmian typowych dla ostrego wyprysku kontaktowego. Zmiany zlokalizowane są głównie na dłoniach, a brak ich w innych miejscach świadczy o tym, iż dominują u niej choroba – wyprysk z podrażnienia. Zmiany skórne z tym związane powodują naruszenie sprawności organizmu ale pod wpływem leczenia rokoją poprawę. Wobec powyższego biegła zaopiniowała, iż u wnioskodawczynie wystąpił długotrwały uszczerbek na zdrowiu wywołany chorobą zawodową w wysokości 10%.

Powyższy stan faktyczny, Sąd ustalił na podstawie dokumentacji złożonej w aktach organu rentowego, w tym dokumentacji orzeczniczo – lekarskiej oraz dokumentacji z przebiegu leczenia wnioskodawcy. Podstawą ustaleń Sądu była także opinia biegłego – specjalisty z zakresu dermatologii – dr n. med. I. J.. Sąd dał wiarę powyższej opinii, albowiem jest ona rzeczowa, oparta na wiedzy medycznej i doświadczeniu zawodowym. Zarzuty zgłoszone pod adresem tej opinii przez wnioskodawczynię zostały wyjaśnione w opinii uzupełniającej.

Sąd oddalił wniosek organu rentowego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu medycyny pracy, uznając, iż ze względu na rodzaj chorób zawodowych stwierdzonych u wnioskodawczynie, opinia biegłego tej specjalności nie byłaby właściwa dla rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z przepisem art. 6 ust. 1 pkt 4 oraz art. 11 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2009 r. nr 167, poz. 1322 tekst jedn.) ubezpieczonemu, który wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, przysługuje jednorazowe odszkodowanie. Wysokość powyższego odszkodowania wg art. 12 ust. 1 cytowanej ustawy stanowi 20 % przeciętnego wynagrodzenia za każdy procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

W rozpoznawanej sprawie bezspornym było, że u wnioskodawczynie J. K. stwierdzono istnienie dwóch chorób zawodowych - chorobę skóry w postaci kontaktowego zapalenia skóry z podrażnieniem oraz chorobę skóry w postaci alergicznego kontaktowego zapalenia skóry z podrażnieniem. Sporna była jedynie kwestia oceny wysokości uszczerbku na zdrowiu spowodowanego tym chorobami zawodowymi.

Jak wynika z opinii biegłego sądowego – specjalisty z zakresu dermatologii, będącej podstawą ustaleń Sądu, wnioskodawczynie wskutek choroby zawodowej – określonej jako kontaktowe zapalenie skóry z podrażnieniem doznała trwałego uszczerbku na zdrowiu w wysokości 10%. Wypada też w tym miejscu podkreślić, iż zgodnie z pkt 192 Tabeli stanowiącej załącznik do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu (Dz. U. z 2002r. nr 234

poz. 1974) przy chorobie skóry w zależności od lokalizacji, natężenia i zmian – orzeka się uszczerbek w przedziale od 0 – 50 %.

Sąd zauważa także, iż w rozpoznawanej sprawie organ rentowy w postępowaniu orzeczniczo – lekarskim naruszył zakaz reformationis in peius, gdyż od orzeczenia Lekarza Orzecznika ustalającego 10 % uszczerbek na zdrowiu z tytułu choroby zawodowej stwierdzonej decyzją nr (...) z dnia 19.05.2014r. wnioskodawczyni złożyła sprzeciw do Komisji Lekarskiej ZUS, która orzekła na jej niekorzyść, nie stwierdzając u niego żadnego procentowego uszczerbku na zdrowiu.

Zgodnie z art. 16 ust.1 w/wymienionej ustawy z dnia 30.10.2002r. stały lub długotrwały uszczerbek na zdrowiu oraz jego związek z wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową ustala lekarz orzecznik lub komisja lekarska . Na podstawie art. 16 ust 2 omawianej ustawy przy ustalaniu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu oraz jego związku z wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o emeryturach i rentach z FUS dotyczące trybu orzekania o niezdolności do pracy .

W myśl zaś art. 14 ust. 2a , 2b , 2c , ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2004r. , Nr 39, poz. 353 z późn. zm.) od orzeczenia lekarza orzecznika osobie zainteresowanej przysługuje sprzeciw do komisji lekarskiej Zakładu , zwanej dalej „ komisją lekarską ”, w ciągu 14 dni od doręczenia tego orzeczenia. Sprzeciw wnosi się za pośrednictwem jednostki organizacyjnej Zakładu ze względu na miejsce zamieszkania osoby zainteresowanej .

Art. 124 powyższej ustawy stanowi z kolei , że w postępowaniu w sprawach o świadczenia określone w ustawie stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego , chyba że niniejsza ustawa stanowi inaczej . Z art. 139 kpa wynika zaś zakaz reformationis in peius . Zgodnie z tym przepisem organ odwoławczy nie może wydać decyzji na niekorzyść strony odwołującej się, chyba że zaskarżona decyzja rażąco narusza prawo lub rażąco narusza interes społeczny. Zakaz ten ma charakter swoistej gwarancji procesowej polegającej na tym, że w postępowaniu wywołanym wniesieniem środka zaskarżenia organ odwoławczy nie zmieni zaskarżonego rozstrzygnięcia na niekorzyść strony wnoszącej taki środek , jeśli inne strony jednocześnie takiego środka prawnego nie wniosły .

Niewątpliwie postępowanie przed komisją lekarską ZUS jest fragmentem postępowania administracyjnego , które wszczyna się w momencie złożenia do organu rentowego wniosku o świadczenie . W związku z tym zasady regulujące tryb tegoż postępowania nie mogą być mniej korzystne dla ubezpieczonych niż ogólne zasady obowiązujące w postępowaniu administracyjnym .

Jedną z takich zasad mających fundamentalne znaczenie w postępowaniu administracyjnym jest właśnie zasada nie orzekania na niekorzyść strony wnoszącej odwołanie wynikająca z treści art. 139 kpa .

W postępowaniu dotyczącym ustalania uszczerbku na zdrowiu , ubezpieczony ma prawo do wniesienia odwołania od orzeczenia lekarza orzecznika do komisji lekarskiej ZUS w terminie 14 dni od doręczenia orzeczenia . Komisja lekarska ZUS wbrew temu co zarzuca organ rentowy, działa tu jako organ odwoławczy w trybie postępowania administracyjnego i powinna mieć na uwadze w/wskazaną zasadę nie orzekania na niekorzyść wnoszącego odwołanie . Tylko w przypadku zgłoszenia zarzutu wadliwości orzeczenia lekarza orzecznika ZUS w ramach wykonywania nadzoru przez Prezesa ZUS , możliwe byłoby wydanie przez komisję orzeczenia na niekorzyść ubezpieczonego.

Kierując się powyższym należy przyjąć w niniejszej sprawie, iż orzeczenie komisji lekarskiej ZUS wydane wobec wnioskodawczyni nie mogło być mniej korzystne niż orzeczenie lekarza orzecznika albowiem orzeczenie organu odwoławczego nie może pozbawić jej uprawnień, które uzyskałyby nie zaskarżając orzeczenia lekarza orzecznika Skoro zgodnie z orzeczeniem lekarza orzecznika wnioskodawczyni skutek choroby zawodowej choroby zawodowej stwierdzonej decyzją nr (...) z dnia 19.05.2014r. (kontaktowe zapalenie skóry z podrażnieniem) doznała 10 % uszczerbku na zdrowiu, to właśnie ta wysokość winna stanowić podstawę do wyliczenia wysokości jednorazowego odszkodowania.

Mając na uwadze powyższe argumenty i powołane wyżej przepisy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc należało zmienić zaskarżoną decyzję i orzec jak w pkt I sentencji.

Orzeczenie o kosztach oparto o treść art. 98 kpc oraz § 12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2002 r., Nr 163, poz. 1348).